

KLANGFORUM WIEN

Elena Schwarz

1.-12.3.2023

MUSICA NOVA HELSINKI

NYKYMUSIICKIFESTIVAALI

KLANGFORUM WIEN

Elena Schwarz

Ke 1.3.2023 klo 19

Wed 1 March 2023 at 7 pm

Ons 1.3.2023 kl. 19

OHJELMA / PROGRAMME / PROGRAM

Clara Iannotta *1983: *a stir among the stars, a making way* (2020)
Sara Glojnarić *1991: *Pure Bliss* (2022)

Olga Neuwirth *1968: *Magic Flu-idity* (2018)
sooloihuilulle ja kirjoituskoneelle
for solo flute and typewriter
för soloflöjt och skrivmaskin

Olga Neuwirth *1968: *Vampyrotheone* (1995)
kolmelle soitinryhmälle ja kolmelle soolosoittimelle
for three ensemble formations with three soloists
för tre ensemblegrupper med tre soloinstrument

Esiintyjät / Performers / Artisterna

Elena Schwarz, kapellimestari / conductor / dirigent

Vera Fischer, huili / flute / flöjt

Lukas Schiske, kirjoituskone / typewriter / skrivmaskin, "Olivetti Lettera 22"

Daniel Dundus, saksofoni / saxophone / saxofon

Michele Marelli, klarinetti / clarinet / klarinett

Samuel Toro Pérez, sähkökitara / electric guitar / elgitarr

Peter Böhm, äänisuunnittelu, elektroniikka / principal (sound design) / ljuddesign, elektronik

KLANGFORUM WIEN

Vera Fischer, huili / flute / flöjt

Wendy Vo Cong Tri, huili / flute / flöjt

Ivana Nikolic, oboe

Ettori Biagi, klarinetti / clarinet / klarinett

Anna Koch, klarinetti / clarinet / klarinett

Michele Marelli, klarinetti / clarinet / klarinett

Daniel Dundus, saksofoni / saxophone / saxofon

Edurne Santos, fagotti / bassoon / fagott

Christoph Walder, käyrätorvi / French horn / valthorn

Anders Nyqvist, trumpetti / trumpet

Michael Büttler, pasuuna / trombone / trombon

József Bazsinka, tuuba / tuba

Tina Žerdin, harppu / harp / harpa

Krassimir Sterev, harmonikka / accordion / dragspel

Samuel Toro Pérez, sähkökitara / electric guitar / elgitarr

Florian Müller, piano, celesta

Jan Satler, sähköiset kosketinsoittimet / electronic keyboards / elektroniska keyboards

Lukas Schiske, lyömäsoittimet / percussion / slagverk

Alex Lipowski, lyömäsoittimet / percussion / slagverk

Gunde Jäch-Micko, viulu / violin

Annette Bik, viulu / violin

Paul Beckett, alttoviulu / viola

Ulrich Mertin, alttoviulu / viola

Benedikt Leitner, sello / cello

Andreas Lindenbaum, sello / cello

John Eckhardt, kontrabasso / double bass / kontrabas

Aleksi Ruonavaara, kontrabasso / double bass / kontrabas

Yhteistyössä / In co-operation with / I samarbete med:

Helsingin juhlaviikot / Helsinki Festival / Helsingfors festspel

Jane ja Aatos Erkon säätiö / Jane and Aatos Erkko Foundation/ Jane och Aatos Erkkos stiftelse

Klangforum Wien is kindly supported by Erste Bank

Sara Glojnarić - Pure Bliss

"Pure Bliss luo tilannekuvan ja polaroid-tyylisen äänikuvaston henkilökohtaisista suosikeistani ja musiikkilisesta historiastani Klangforum Wienin kanssa; musiikista, joka saa ihoni kananlihalle. Teos ammentaa materiaalinsa monista eri esteettisistä lähteistä. Musiikin historian pitkän aikajalan varrelle sirotellut, sydäntäsärkevä akustiset hetket kietoutuvat yhteen. Teos tutkii loputtoman äänellisen nautinnon, pitkittyneen ekstaasin, puhtaan autuuden hetkien etsimistä."

- Sara Glojnarić

Klangforum Wien kantaesitti teoksen Wienissä 17. marraskuuta 2022.

Clara Iannotta – a stir among the stars, a making way

"Yksi suurimmista innoittajista työssäni on ollut irlantilainen runoilija Dorothy Molloy, jonka tuotannosta olen ammentanut teosteni nimet vuodesta 2014 lähtien. Molloyd kolmea pienintä runokokoelmaa lukiesani minut on toistuvasti vallannut tietty tunne: että olet suljetussa tilassa, jossa ilma on täynnä pölyä. Aluksi et voi liikkua, et näe mitään, pimeys peittää kaiken. Vähitellen silmäsi sopeutuvat, jolloin näet hiukkaset ilmassa ja hienovaraiset värisävyt, ja ymmärrät, miten vähäinenkin valonsäde voi muuttaa kokemuksen näennäisesti liikkumattomasta maailmasta.

a stir among the stars perustuu orkesteriteokseeni MOULT, jossa tarkastelin hämähäkin kuoren luomisen ihmellistä tapahtumaa. Kun hämähäkki luo kuorensa, se irrottaa ulkoinen tukirankansa ja uudistuessaan jättää jälkeensä aineellisen jäljen kehostaan – kiipeää ulos oman itsensä haamusta tai varjosta. Eläimen ja sen hylätyn kuoren kaksinkertainen ajallisuus kiehtoo minua: menneisyyden fyysisen jälki asettuu rinnakkain ajassa etenevän nykyhetken kanssa – näemme minuuden, joka on jakautunut eri aikoihin."

- Clara Iannotta, 2020

*Klangforum Wien kantaesitti a stir among the starsin Wienissä maaliskuussa 2020.
MOULT-kamariorkesteriteos kantaesitettiin vuonna 2019.*

Olga Neuwirth – Magic Flu-idity

Olga Neuwirthin Magic Flu-idity on pienimuotoisempi versio hänen huilukonsertostaan Aello – ballet mécanomorphe, jonka Neuwirth sävelsi Claire Chaselle ja Svenska kammorkesterille vuonna 2018 J.S.Bachin neljännen Brandenburgilaisen konserton rinnakkaisesteokseksi. Huilukonserton laajemmassa versiossa, joka on sävelletty soolohuilelle, kahdelle sordinoidulle trumpetille, jousiorkesterille, kosketinsoittimille ja kirjoituskoneelle, "Aello" viittaa klassisen mytologian harpyjaan – olentoon, jonka jumalat ovat lähtäneet palauttamaan rauhan, tarvittaessa voimakeinoiin, ja vaatimaan rangaistusta rikoksista.

Magic Flu-idity -duoversiossa soolohuili ja kirjoituskone pureutuvat alkuperäisen konserttoteoksen musiikkiseen materiaaliin ja loihtivat Aelon vuoroin oikullisen, vuoroin demonisen hengen eloon.

- Claire Chase

Huilisti Claire Chase kantaesitti Magic Flu-idityn maaliskuussa 2019 New Yorkissa.

Olga Neuwirth - Vampyrotheone

Vampyrotheone-teoksessa preparoidut soittimet ja epätavalliset soittotekniikat tekevät musiikin kuulokuvasta yhtä aikaa ärsyttävän ja kiehtovan. Äänelliset tapahtumat ovat peräisin Olga Neuwirthin omintakeisesta tavasta työskennellä klassisen musiikin soittimien kanssa. Stemmat ja äänet tuntuват liikkuvan tiettyihin suuntiin, mutta kohde pysyy suurimaksi osaksi arvaamattomana.

Neuwirthin teos perustuu tarkkaan ajankäytön järjestelmään, joka määrittelee aluksi musiikin eri elementtien ja jaksojen pituudet sekä partituurin soinnilliset olosuhteet ja rajat. Säveltäjä jättää materiaalin kuitenkin jossain määrin oman onnensa nojaan ja seuraa sen luonnollista kehittymistä. Tällainen sävellystapa selittää teoksessa kuultavat toistuvat katkeamiset, äkilliset viilot, vastakkaisuudet ja suunnanmuutokset, jotka tekevät musiikin kulusta täysin ennalta-arvaamatonta.

Vampyrotheonessa soivien äänten ja harmonisten elementtien moninaisuus vaikuttaa kuulijaan kuin pyörre. Kolmen soolosoittimen – bassoklarinetin, sähkökitaran ja baritonisaksofonin – johtamina kolme erillistä, tilaan sijoitettua soitinryhmää alkavat lomittua keskenään. Eri ryhmien soivan materiaalin kietoutuessa toisiinsa syntyy sekoittumisen aiheuttama jatkuva muutostila.

Sävellyksen nimi viittaa Louis Becin ja Villem Flusserin kuvitteelliseen, pimeässä loistavaan sylvämeren hirviöön Vampyrotheutis Infernaliisiin, joka elää pimeän valtameren syvyysissä äärimmäisissä paineolosuhteissa ja kietoo – ilman tukirankaa, muovautuvana ja hyttelömäisenä – mustekalamaiset lonkeransa kaiken ympärille.

- osia esseestä "... it continues to proliferate along its own or other lines ..." , ajatuksia Olga Neuwirthin musiikista. Stefan Drees / Klangforum Wien

Vampyrotheone kantaesitettiin lokakuussa 1995 Donaueschingenissä.

ENGLISH

Sara Glojnarić – Pure Bliss

“Pure Bliss creates a snapshot, polaroid-style sonic catalogue of Klangforum Wien’s, as well as mine, personal favourite, goosebumps evoking musical moments from our personal histories. The piece sources its material from multitudes of aesthetic directions, spread over the long historic timeline of musics, all tied up into a work that time-freezes heart-wrenching acoustic moments. It examines the search for a never-ending sonic pleasure, for a prolonged ecstasy, for moments of pure bliss. “

- Sara Glojnarić

World premiere in Vienna on 17th of November 2022 by Klangforum Wien

Clara Iannotta – a stir among the stars, a making way

“One of the biggest inspirations for my work has been the Irish poet Dorothy Molloy, whose words give my pieces their titles since 2014. While reading her three small volumes of poetry a sensation kept returning to me: that of being in an enclosed space where the air is made of dust. At first you cannot move, you cannot see anything beyond the dark. Then, gradually, your eyes adjust and you begin to see all the different particles of the air, the subtle shades of color, and realize how a timid ray of light can change our perspective on an apparently motionless world.

This work is based on my orchestra piece MOULT, and the fascination and investigation of the moulting process in spiders. When a spider moults, it sheds its exoskeleton, renewing itself and leaving behind a material imprint of its body — climbing out of a ghost or shadow of its own form. The double temporality of the animal and its cast-off shell fascinate me: they confront us with a physical trace of the past within the movement of the present, a vision of the self split across times.”

- Clara Iannotta, 2020

World premiere in Vienna in March 2020 by Klangforum Wien

Olga Neuwirth – Magic Flu-idity

Olga Neuwirth's "Magic Flu-idity" is a reduction of her recent flute concerto "Aello - ballet mécannomorphe" which she wrote for Claire Chase and the Swedish Chamber Orchestra in 2018 as a companion piece to Bach's Brandenburg Concerto No. 4. In the flute concerto version, scored for solo-flute, two muted trumpets, string ensemble, keyboard and typewriter, "Aello" alludes to one the harpies of classical mythology, "someone sent by the gods to restore peace, if necessary with force, and to exact punishment for crimes."

In this duo version, both the solo flute and the typewriter absorb lines of the original concerto, conjuring the spirit of Aello - at times capricious, at others demonic - with orchestral force.

(c) *Claire Chase*

World premiere in March 2019 in New York

Olga Neuwirth – Vampyrotheone

In Vampyrotheone, numerous preparations and alienated modes of playing musical instruments make the sounds irritating and fascinating at the same time. The sound events originate from Olga Neuwirth's idiosyncratic way of working with conventional instruments. The composed sound situations seem to be moving in certain directions, but their target remains for the most part unpredictable.

Neuwirth bases her pieces on an accurate time grid, thus initially defining the length of the various elements, phases, and conditions of the score. To a certain degree, the composer leaves the material to its own resources and pursues its naturally unfolding processes. These procedures explain the repeated breakages, abrupt gashes, contrasting foreclosures, and changes of direction, which render the course of the music so unpredictable.

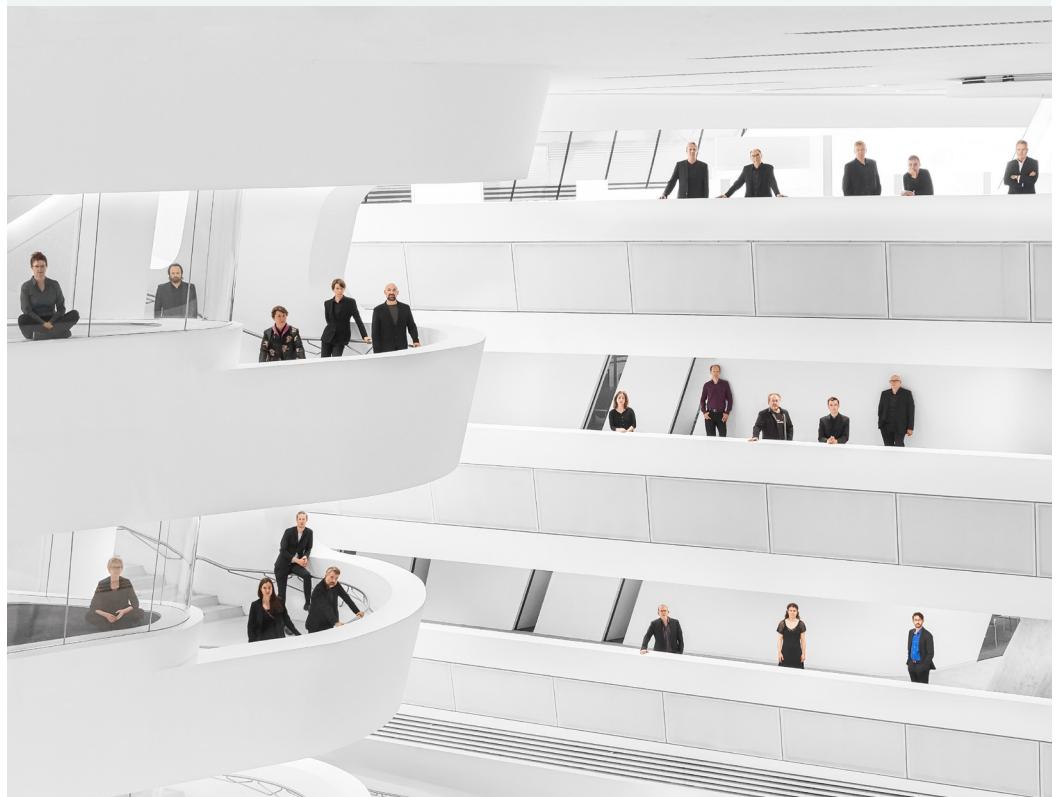
In Vampyrotheone, the diversity of sound and harmonic elements act like a vortex on the listener. As three autonomous groups headed by a solo instrument – the bass clarinet, e-guitar, and baritone saxophone – the spatially separated ensemble formations begin to correlate with each other. While the elaborated instrumental voices become entangled with each other, a steady change of the employed sound mixtures ensues.

The title of the composition refers to the fictitious luminescent deep-sea monster Vampyrotheutis Infernalis of Louis Bec and Villem Flusser, which lives in the dark ocean deep under extreme pressure conditions and – without skeleton and malleable – wraps its octopus-like arms around everything."

Based on the essay "... it continues to proliferate along its own or other lines ...", thoughts on Olga Neuwirth's Music by Stefan Drees (CD booklet, Klangforum)

World premiere in October 1995 in Donaueschingen

Clara Iannotta – a stir among the stars, a making way

"Ett av de största inspirationskällorna för mitt arbete har varit den irländska poeten Dorothy Molloy, vars ord har gett mina stycken sina titlar sedan 2014. Medan jag läste hennes tre små volymer poesi, återkom en känsla till mig: att vara i ett slutet utrymme där luften är full av damm. Till en början kan du inte röra dig, du kan inte se något bortom mörkret. Sedan, gradvis, anpassar sig dina ögon och du börjar se partiklarna i luften, de subtila färgnyanserna, och inser hur en blygsam stråle av ljus kan förändra vår syn på en till synes stillastående värld.

a stir among the stars är baserat på mitt orkesterverk MOULT samt fascinationen och undersökningen av ömsningsprocessen hos spindlar. När en spindel ömsar skinn sparkar den av sig sitt exoskelett, förnyar sig själv och lämnar efter sig ett materiellt avtryck av sin kropp - klättrar ut ur en spöklig eller skuggliknande form av sig själv. Djurets dubbbla temporalitet och dess avfällda skinn fascinerar mig: de konfronterar oss med ett fysiskt spår av det förlutna inom rörelsen i nutiden, en syn på självet som splittrat över tiden."

- Clara Iannotta, 2020

Pure bliss uruppfördes i Wien i mars 2020 av Klangforum Wien.

Sara Glojnarić – Pure Bliss

"Pure Bliss skapar en snapshot, en polaroid-lik ljudkatalog av Klangforum Wiens och mina egna personliga favoriter, gåshudsframkallande musikaliska ögonblick från våra personliga historier. Verket hämtar sitt material från många olika estetiska riktningar, spridda över musikhistoriens långa tidsaxel och sammanfogade till en helhet som fryser in hjärtskärande akustiska ögonblick i tiden. Det undersöker sökandet efter en aldrig sinande ljudlig njutning, efter en förlängd extas, efter stunder av ren lycka."

- Sara Glojnarić

Pure bliss uruppfördes i Wien den 17 november 2022 av Klangforum Wien.

Olga Neuwirth – Magic Flu-idity

Olga Neuwirths Magic Flu-idity är en kammarversion av flöjtkonserten "Aello - ballet mécanomorphe" som Neuwirth skrev för Claire Chase och Svenska kammarorkestern år 2018 som en sorts kommentar eller syskonverk till J.S. Bachs fjärde Brandenburgkonsert. I originalversionen för soloflöjt, två trumpeter med sordiner, stråkensemble, keyboard och skrivmaskin, hänvisar "Aello" till en av harpyjorna i klassisk mytologi, "någon som sändes av gudarna för att återställa freden, om nödvändigt med våld, och att utdela straff för brott".

I denna duoversion tar sig an både soloflöjen och skrivmaskinen linjer ur den ursprungliga flöjtkonserten och frammanar anden av Aello - ibland launisk, ibland demonisk - med orkestralisk kraft.

- *Claire Chase*

Magic Flu-idity uruppfördes i mars 2019 i New York av Claire Chase

Olga Neuwirth – Vampyrotheone

Olika preparationer och okonventionella speltekniker av musikinstrument gör Vampyrotheones klangvärld samtidigt irriterande och fascinerande. Detta uppstår från Olga Neuwirths egenartade sätt att arbeta med klassiska musikinstrument. De klangliga situationerna verkar röra sig i vissa riktningar men deras mål förblir till största delen oförutsägbart.

Neuwirth baserar sina kompositioner på en exakt tidsram där hon allra först definierar längden på de olika musikaliska elementen och passager samt de klangliga villkoren och gränserna av partituret. Till en viss grad lämnar kompositören materialet dock till sina egna resurser och följer dess naturliga processer. Detta förklarar de upprepade brytningarna, abrupta snitten, kontrasterande avbrott och riktningsändringar som gör musikens förlopp så oförutsägbart.

I Vampyrotheone agerar mångfalden av klingande och harmoniska element som en virvelvind på lyssnaren. Med tre självständiga, rumsligt placerade ensemblegrupper ledda av ett soloinstrument - basklarinett, elgitarr och barytonsaxofon - börjar det klangliga materialet så småningom blandas och korrelera mellan grupperna. Medan materialet och stämmorna trasslar in sig i varandra uppstår en ständig förändring i texturerna.

Titeln hänvisar till det fiktiva självlysande djuphavsmönstret Vampyrotheus Infernalis av Louis Bec och Villem Flusser. Monstret lever i det mörka havets djup under extrema tryckförhållanden och - utan ett inre skelett, med sin geléaktiga och smidbara kropp - sveper sina åttaarmade tentakler runt allt.

Vampyrotheone uruppfördes i oktober 1995 i Donaueschingen.

PÄÄJÄRJESTÄJÄT

TAPIOLA
SINFONIETTA

yle RADION
SINFONIAORKESTERI

TUKIJAT

TEOSTO